

Yttrande

Dnr 24KS312-8
2024-09-10

Kommunstyrelsen

Christine Stocklassa Palmlov

Yttrande på överklagat beslut om avvisad ansökan om omprövning för moderna miljövillkor avseende Strömsbro kraftverk i Testeboån i Gävle kommun

Ert diarienummer: Mål ÖM 13931-23

Yrkande

Kommunen vidhåller yrkanden som tidigare framförts (bilaga 1):

Gävle kommun, "kommunen", genom dess kommunstyrelse med organisationsnummer 212000–2338, yrkar på att Testebo Kraft AB:s ansökan om omprövning för moderna miljövillkor för Strömsbro vattenkraftverk, Strömsbro 77:1 m.fl., ska avvisas.

Grund

Grund för yrkandet om avvisning har tidigare framförts (bilaga 1 och 2). Den sökta verksamheten har ej bevisat att det finns äldre rättighet eller tillstånd. Ansökan om omprövning kan därför inte ske.

Verksamhetsutövaren uppfyller inte beviskravet och kunskapskravet, 2 kap. miljöbalken, om att äldre rättighet finns för verksamheten. Verksamhetsutövaren har inte bevisat när anläggningen uppfördes utan endast hänvisat till att avledning av vatten för kraftändamål på något sätt alltid har skett från Strömsbro kraftverk före år 1882.

Enligt förarbetena till lagen (2018:1419) om ändring i lagen (1998:811) om införande av miljöbalken har den som påstår sig ha stöd för sin verksamhet i en äldre rättighet bevisbördan för rättighetens existens och dess innehåll.

Utveckling av talan

Kommunen står fast vid sina tidigare yrkanden och grunden för dessa (bilaga 1 och 2) och utvecklar här ytterligare grunden för avvisning.

Precis som i tidigare yrkanden framhåller kommunen att verksamhetsutövaren saknar tillstånd för driften av kraftverket. Kommunen anser att detta är så tydligt visat att det av flera anledningar är uppenbart att ansökan inte kan leda till bifall. Kommunen instämmer även med tidigare dom i mål M 2693-22.

Utöver det tidigare anförda, vill kommunen ytterligare förtydliga att det sökta tillståndet och dagens verksamhet skiljer sig väsentligen från verksamheten då

dammanläggningen prövades 1887 och verksamheten som ägde rum innan 1880. Sökande hävdar att det för att få provningstillstånd ska räcka med att vattnet avletts för kraftändamål. En så låg ribba är orimlig då nära nog all hantering av vatten kan beskrivas som kraftändamål. Den verksamhet som pågått vid sidan om den dokumenterade dämningen kring 1880-talet sägs bedrivits med hjälp av vattenhjul. Det är väsentlig skillnad mellan avledande av vatten till ett vattenhjul och den sökta verksamheten som stänger av vildlaxälven Testeboån och leder vatten till en turbin där majoriteten av den igenompasserande fisken avlider.

Ett vattenhjul kopplat till den dåvarande aktiva verksamheten Gefle Manufaktur är en helt annan verksamhet än den på platsen senare startade vattenkraftsverksamheten (vilket leder till att om en verksamhet som Gefle Manufaktur med vattenhjul och en vattenkraftverksamhet idag skulle provas, så skulle de provas som olika typer av verksamheter).

I övrigt framhåller kommunen att verksamheten kopplad till påstådd urminneshävd, Gefle Manufaktur, har upphört. Det nya underlaget i ärendet visar inte på den typ av kontinuerlig drift som krävs för att kunna hävda urminnes hävd.

Kommunen vill även påpeka att den sökta verksamheten redan tidigare har prövats i mark- och miljödomstolen där slutsatsen var att urminneshävd saknades (M 1609–18). Detta överklagades och mark- och miljööverdomstolen beviljade ej provningstillstånd.

Precis som mark- och miljödomstolen noterat i sitt beslut har kommunen även yrkat avslag på grund av påverkan på närliggande Natura 2000-område. Det är viktigt att detta också provas samtidigt som frågan om avvisning på grund av avsaknad av tillstånd, för att inte förlänga processen i onödan. Ansökan bör avvisas på grund av avsaknad av miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken. Råder det osäkerhet om Natura 2000-områdena kan komma att skadas ska ansökan om tillstånd avslås (se t.ex. EU-domstolens dom den 7 september 2004 i mål C-127/02, Waddenzee). Vid det samrådsliknande förfarande som varit del av NAP-processen kan sökande knappast ansetts varit en aktiv part. Frånvaron av aktivt deltagande har lett till en ansökan utan miljökonsekvensbeskrivning trots att verksamheten ligger inom och i nära anslutning till Natura 2000-områden med tydliga bevarandeplaner.

För att kunna avgöra om verksamheten kan antas påverka miljön i ett Natura 2000-område ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla de uppgifter som behövs för provningen enligt 7 kap. 28 b och 29 § miljöbalken (6 kap. 36 § miljöbalken). Det kan konstateras att så inte är fallet i denna ansökan och de väsentliga brister som finns gör att underlaget inte kan utgöra grund för ställningstagande till verksamhetens inverkan på Natura 2000-områdena. Därför måste också ansökan avvisas (se även MÖD 2014:46).

Sammanfattning

Sammanfattningsvis så finns det flera anledningar till att avvisa ansökan; urminneshävd föreligger ej (sökta verksamheten är vitt skild från tidigare verksamhet, verksamheten har inte pågått kontinuerligt, verksamheten är bestridd, urminnes hävd är redan prövat i domstol och har funnits ej gälla). Ansökan innehåller ej de uppgifter som krävs för provning kopplat till Natura 2000. Erforderlig rådgivning föreligger inte (se tidigare yttrande). Ansökan kan inte resultera i bifall. Ansökan ska avslås.

Bilagor

Bilaga 1 - Yttrande i ärende 23KS184-12.

Bilaga 2 - Yttrande i ärende 23KS184-20.

Christine Stocklassa Palmlöv
Miljöstrateg

Christine Forsberg
Planeringschef